

Osnovna škola Ksavera Šandora Đalskog
Ulica Dragutina Stražimira 24
Donja Zelina

ELEMENTI PRAĆENJA I OCJENJIVANJA U NASTAVI KATOLIČKOG VJERONAUKA

Vjeroučitelji:

Marina Majdandžić
Janja Vidoš
Mirko Jeleč

Vrijednovanje u vjeronomu ostvaruje se primjerenim postupcima za prosudbu postignutih rezultata vjeronomih susreta, osobito što se tiče ostvarenosti postavljenih ishoda u komuniciranju s odabranim sadržajima te u doživljajnom, spoznajnom i djelatnom primanju i osobnom prihvaćanju određenih sadržaja u svakodnevnom životu.

Ocenjivanje se na području školskoga vjeronomu može ostvariti na različite načine:

- 1.*općom ocjenom,*
- 2.*po pojedinim vidovima učenja,*
- 3.*brojčanom ocjenom,*
- 4.*opisnom ocjenom.*

Prema *Planu i programu katoličkoga školskog vjeronomu* u osnovnoj školi navode se sljedeći elementi vrijednovanja:

-**znanje:** usvojenost programskega sadržaja na:

spoznajno – informativnoj razini; doživljajno – iskustvenoj razini; djelatno – iskustvenoj razini

-**stvaralačko izražavanje:** usmeno izražavanje; pismeno izražavanje; molitveno izražavanje; likovno izražavanje; scensko izražavanje; glazbeno izražavanje

-**kultura međusobnog komuniciranja:** kultura prema svim sudionicima susreta uključuje: finoću, pažnju, poštovanje, iskrenost, slobodu, kreativnost

Načini vrijednovanja mogu se provoditi kroz:

usmenu komunikaciju,
pisani provjera,
vrijednovanje stvaralačkog izražavanja;
vrijednovanje rada u skupini;
vrijednovanje kreativnog izražavanja.

Rad i napredak vjeroučenika može vrijednovati vjeroučitelj, sam učenik i vjeroučenici iz razreda tj. *vrijednovanje za učenje, vrijednovanje kao učenje i vrijednovanje naučenog.*

Za rad u skupini mogu se primjeniti dva pravila:

-pojedinačno, za svaku aktivnost u skupini;
-vrijednovati rezultate skupine kao cjeline.

NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM donosi okvire praćenja i ocjenjivanja u skladu sa shvaćanjem uloge ocjene u odnosu na učenikov razvoj. Razlikovanje razvojnih posebnosti u obrazovnim ciklusima zahtijeva i razlike u ulozi ocjene. Tako razlikujemo prvi odgojno-obrazovni ciklus (I., II., III. i IV. razred), drugi odgojno-obrazovni ciklus (V. i VI. razred) i treći odgojno-obrazovni ciklus (VII. i VIII. razred).

OČEKIVANA UČENIČKA POSTIGNUĆA PO OBRAZOVnim CIKLUSIMA

I. ciklus

1.Kršćanstvo (vjera i obredi, čudoređe i vrijednosti, predaja i kultura)

Učenici će:

- ⊕ prepričati osnovne biblijske događaje i predstaviti osnovne biblijske likove
- ⊕ prepoznati i opisati glavna obilježja temeljnih kršćanskih sakramenata, blagdana i slavlja, te razdoblja liturgijske godine
- ⊕ razmatrajući biblijske i druge kršćanske tekstove, prepoznati temeljne kršćanske vrijednosti i pravila (norme) te njihovu važnost u svakodnevnom životu
- ⊕ prepoznati važnije biblijske i druge kršćanske motive i poruke prisutne u književnosti i ostalim umjetnostima te hrvatskim običajima.

2.Svjetske religije (vjerovanja i obredi, etika i vrijednosti, tradicija i kultura)

Učenici će:

- ⊕ prepoznati postojanje različitih religijskih znakova, simbola, običaja u suvremenom hrvatskom društvu
- ⊕ istražujući pripovijesti, slike, glazbu i slično, opisati najvažnija vjerovanja i obrede svjetskih religija
- ⊕ prepoznati važnost religijskih obreda, blagdana i običaja u životu ljudi

II. ciklus

1.Kršćanstvo (vjera i obredi, čudoređe i vrijednosti, predaja i kultura)

Učenici će:

- ⊕ predstaviti biblijske i druge kršćanske pripovijesti, protumačiti ih i objasniti njihovu poruku
- ⊕ razmotriti život i učenje Isusa Krista i nekih kršćanskih velikana, te opisati ključne pojmove kršćanske vjere i čudoređa
- ⊕ opisati kako su život i učenje Isusa Krista i ključnih kršćanskih osoba utjecali na opću ljudsku povijest u prošlosti i sadašnjosti
- ⊕ opisati temeljna obilježja nekih kršćanskih sakramenata, blagdana i slavlja, objasniti njihovo značenje za kršćane te prepoznati njihovu nazočnost u hrvatskom društvu u sadašnjosti i prošlosti
- ⊕ prepoznati i opisati temeljne kršćanske poruke, simbole i motive u hrvatskim običajima i predajama
- ⊕ prepoznati i opisati važnije biblijske i druge kršćanske motive prisutne u književnosti i ostalim umjetnostima.

2.Svjetske religije (vjerovanja i obredi, etika i vrijednosti, tradicija i kultura)

Učenici će:

- ⊕ predstaviti neka osnovna obilježja drugih religijskih tradicija

- naučiti prepričavati religijske događaje nekršćanskih religija
- istražujući povijest svjetskih religija, opisati njihova temeljna vjerovanja
- opisati ulogu svjetskih religija u hrvatskom društvu i svijetu te predstaviti njihova ključna obilježja koja su izražena tijekom povijesti i danas
- istražiti i opisati kako sljedbenici svjetskih religija pokazuju svoju vjeru molitvom/meditacijom, obredima i posebnim slavljima te razviti poštovanje prema različitim religijskim praksama i predajama.

III. ciklus

1. Kršćanstvo (vjera i obredi, čudoredje i vrijednosti, predaja i kultura)

Učenici će:

- navesti i objasniti osnovne istine kršćanske vjere
- objasniti utjecaj kršćanstva na hrvatsko društvo, na hrvatsku kulturu, predaju, umjetnost i književnost
- predstaviti osnovna kršćanska čudoredna načela i prosuđivati načine kako stvoriti pravednije, solidarnije i snošljivije društvo u skladu s kršćanskim odgovorima na čudoredna pitanja
- objasniti povezanost evanđelja i temeljnih ljudskih vrijednosti kao što su dostojanstvo ljudske osobe, jednakost, sloboda, ljubav, ljudska prava i slično
- objasniti i kritički prosuditi izričaje kršćanske vjere o "posljednjim stvarima" i raspravljati o njima

2. Svjetske religije (vjerovanja i obredi, etika i vrijednosti, tradicija i kultura)

Učenici će:

- objasniti vjerovanja svjetskih religija s obzirom na "posljednje stvari" i sudjelovati u raspravi o tomu
- istražujući živote i učenja važnih osoba iz svjetskih religija, objasniti temeljna vjerovanja tih religija
- objasniti vjerovanja svjetskih religija i istražiti sličnosti irazlike između njih i vlastite vjere
- objasniti različite tipove obreda i religijskih činjenica u svjetskim religijama i objasniti njihovo značenje za sljedbenike tih religija
- dati primjer i opisati kako su vrijednosti svjetskih religija pridonijele promjeni hrvatskoga i drugih društava
- objasniti različitost religijskoga stanja u hrvatskomu društvu te mjesto religije u suvremenom društvu
- obrazložiti značenje vrijednosti kao što su poštenje, poštovanje i solidarnost te utvrditi kako se te vrijednosti mogu primijeniti u odnosu na određena etička pitanja i prijepore

ODREDNICE ZA PROCJENU USPJEHA I OCJENJIVANJA U NASTAVI **VJERONAUKA**

- 1.ZNANJE
- 2.STVARALAČKO IZRAŽAVANJE
- 3.KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

1. ZNANJE (usmeno i pismeno)

Usmene povjere- do 2x tijekom polugodišta, najavljene su i ne traju duže od 10 minuta.

Kriteriji vrednovanja usmene provjere:

ODLIČAN (5)

Učenik je potpuno usvojio teme i sadržaje propisane planom i programom, koja reproducira i stvaralački ga primjenjuje. Naučeno primjenjuje s puno detalja. Učenik sam sebe usmjerava, svoje znanje primjenjuje u pisanom i usmenom izražavanju, bez pomoći nastavnika.

Sadržaje s lakoćom i logično povezuje, te ih aktualizira. Sposobnosti opisivanja, povezivanja, objašnjavanja, kritičkog mišljenja, dokazivanja, zaključivanja su na najvišoj razini. Osobito se ističe u posadašnjenju Božje poruke.

VRLO DOBAR (4)

Učenik je dosta dobro usvojio teme i sadržaje propisane planom i programom, zna primjenjivati usvojeno znanje uz malu pomoć nastavnika. Ima samoinicijativu i dobro se snalazi u opširnosti sadržaja. Svoje znanje primjenjuje u pismenom i usmenom izražavanju uz mali poticaj nastavnika.

DOBAR (3)

Učenik je teme i sadržaje propisane planom i programom većinom usvojio. Dobro poznaje sadržaj, ali ga ne zna primijeniti bez pomoći nastavnika. Uz više ustrajnijeg i samostalnijega rada može postići i bolje rezultate.

DOVOLJAN (2)

Poznaje sadržaje na razini prepoznavanja, potrebna je veća pomoć učitelja. Sposobnosti primjenjivanja gradiva su na početnoj razini. Potrebna učiteljeva pomoć. Učenik je samo djelomice usvojio teme i sadržaje propisane planom i programom. Slabo prati i reproducira obrađeni sadržaj.

NEDOVOLJAN (1)

Učenik nije usvojio obrađeni sadržaj, ne prati, ne reproducira i ne primjenjuje obrađene teme i sadržaje. Odbija odgovarati. Ne uspijeva prepoznati i razlikovati osnovne informacije gradiva. Ne pomaže ni učiteljeva pomoć.

Kriteriji vrednovanja pisane provjere:

Pismene provjere 3-4x tijekom školske godine-najavljene su 14 dana ranije.

Kriteriji vrednovanja pismenih ispita:

89-100% riješenih zadataka- odličan 5

75-88% riješenih zadataka- vrlo dobar 4

61-74% riješenih zadataka- dobar 3

51-60% riješenih zadataka- dovoljan 2

do 50% riješenih zadataka- nedovoljan 1

Testovi su različitih tipova zadataka i ne nose isti broj bodova.

2. STVARALAČKO IZRAŽAVANJE

Vrednuje se.

Tečno prepričavanje biblijskih tekstova, urednost i preglednost rada, primjećivanje detalja, uspješnost u literarnom, scenskom, glazbenom i likovnom izražavanju, radna bilježnica, osobni doprinos u radu i kreativnost.

Elementi vrjednovanja za različite oblike stvaralačkog izražavanja

Usmeno izražavanje

- zna protumačiti glavnu poruku biblijskoga teksta
- primjenjuje biblijsku poruku u životu
- slikovito prepričava / koristi bogat rječnik
- lako se uživljava u ulogu
- uočava detalje
- u sažetom obliku iznosi jasnu glavnu poruku
- drži se zadane teme
- zna povezati biblijski tekst s drugim, tj. sličnim sadržajima

Pisano izražavanje

- sklon pozitivnom rješavanju problema / uvijek pronađe pozitivne završetke priče
- navodi različite načine završetka priče
- unosi dio sebe (svojih osjećaja u rad)
- povezuje priču s vlastitim iskustvom
- ima pozitivne poglede na život
- pokazuje zavidno poznавanje vjerouačnih sadržaja

Molitveno, likovno, scensko, glazbeno i ostali oblici kreativnog izražavanja

- koristi pravilno prostor
- uradak je pregledan
- odmah uočljiva poruka
- jasna poruka / uspješno tumači glavnu poruku
- povezuje biblijsku poruku sa svakodnevnim životom
- rado i lijepo se simbolički izražava
- iznosi biblijsku poruku kroz sliko-priču, strip, ilustraciju...

ODLIČAN (5)

Vrlo razvijena sposobnost slušanja, govorenja, uspoređivanja. Učenik pokazuje samostalnost u izražavanju novih pojava unutar obrađenih sadržaja. Posjeduje osjetljivost i otvorenost za transcendentno, izrazito kreativan i komunikativan, te se veoma maštovito likovno, pisano i scenski izražava. Uredna bilježnica i radna bilježnica.

VRLO DOBAR (4)

Učenik ima razvijenu sposobnost slušanja, govorenja, uspoređivanja, redovito traži izazov, dobro uočava i otkriva nove situacije unutar određenog sadržaja, uz manju pomoć učitelja. Učenik je kreativan i komunikativan, ima sposobnosti za likovno, pisano i scensko izražavanje. Lijepa i uredna bilježnica i radna bilježnica.

DOBAR (3)

Kod učenika je uglavnom razvijena sposobnost slušanja, govorenja, uspoređivanja. Uočava, otkriva nove situacije unutar obrađenog sadržaja te taj sadržaj može interpretirati jedino uz veliku pomoć nastavnika. Zalaže se prema svojim mogućnostima u različitim oblicima stvaralačkog izražavanja. Bilježnica i radna bilježnica može biti puno bolja.

DOVOLJAN (2)

Kod učenika djelomice razvijene sposobnosti uspoređivanja, razlikovanja, govorenja, slušanja, unutar obrađenog sadržaja. Veoma teško i uz pomoć nastavnika može interpretirati biblijski i drugi sadržaj. Nemaštovit u pisanom, usmenom, glazbenom, scenskom, molitvenom i likovnom izražavanju. Često nema bilježnicu i radnu bilježnicu.

NEDOVOLJAN (1)

Nema razvijene sposobnosti uspoređivanja, razlikovanja, govorenja, slušanja. Ni uz pomoć nastavnika ne može interpretirati biblijski i drugi sadržaj. Ne želi niti pismeno, usmeno, glazbeno, scenski, molitveno i likovno se izražavati. Nema bilježnicu i radnu bilježnicu.

3. KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

Vrijednuje se:

Odnos prema predmetu i učiteljima, uljudno ponašanje, prihvatanje i poštivanje autoriteta, primjerno komuniciranje s vršnjacima, poštivanje razrednih pravila, pomaganje i uvažavanje drugih, dobra djela, na primjeren način rješavanje sukoba, poštivanje tuđeg vlasništva, sveukupna komunikacija na satu vjeronauka i u školskom prostoru.

ODLIČAN (5)

Učenik izvrsno surađuje s ostalim učenicima i učiteljem. Aktivno sudjeluje u nastavnom procesu, zainteresiran za rad, traži izazove, pažljivo sluša, ljubazan prema drugima. Uzornim ponašanjem veoma pozitivno djeluje na ostale učenike. Otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje. Ponašanjem prati svoj usmeni izričaj.

VRLO DOBAR (4)

Učenik dosta dobro surađuje s ostalim učenicima i učiteljem. Svoje govorne poruke uglavnom spretno oblikuje u skladu naučenim i integriranim u svoju osobnost. Na satu aktivan, ima razvijene sposobnosti slušanja, razgovora, suradnje i pomaganja drugima. Uzorno se vlada na satu.

DOBAR (3)

Učenik povremeno ostvaruje suradnju s drugim učenicima i učiteljem. Učenik na veliki poticaj učitelja sudjeluje u razrednim raspravama. Ponekad ometa zajednički rad drugih učenika i učitelja. Komuniciranje i ponašanje učenika-ce je na prosječnoj razini. U usmenom izričaju i ponašanju pojavljuju se elementi koji nisu u duhu integriranog znanja. Na česti poticaj učenik je voljan mijenjati se.

DOVOLJAN (2)

Učenik gotovo uopće ne ostvaruje suradnju s drugim učenicima i učiteljem. Učenika treba poticati na pozitivnu verbalnu komunikaciju, često ometa rad, nepristojno se ponaša. U komuniciranju i ophođenju učenika vrlo se često pojavljuju elementi koji nisu u duhu usvojenog integriranog znanja npr. neprimjereni izrazi. Učenik teško prihvata poticaj.

NEDOVOLJAN (1)

Učenik ne ostvaruje nikakvu suradnju s drugim učenicima i učiteljem. Ni uz pomoć učitelja ne sudjeluje u nastavnom procesu. Veoma često ometa komunikaciju u razredu. Nepristojno se ponaša, prijeti, potiče druge na neposluh. Učenik-ca u ophođenju i komunikaciji neizostavno koristi elemente koji nisu u duhu vjeroučenog predmeta. Ne pomaže ni učiteljev poticaj.

VRJEDNOVANJE RADA U SKUPINI

PONAŠANJE U SKUPINI	Imena članova skupine											
	V	Č	Z	N	V	Č	Z	N	V	Č	Z	N
Počinje raditi na vrijeme.												
Nastoji dovršiti zadatak. Trudi se i kad zapne.												
Daje prijedloge. Aktivan je.												
Pažljivo sluša druge.												
Surađuje (dogovara se, prihvaca prijedloge, tolerantan)												
Otvoreno govori o problemima u skupini.												
Obrazlaže svoje mišljenje.												
Govori razumljivo i argumentirano												
Neslaganja rješava na konstruktivan način.												
Pomaže drugima.												
Strpljiv je												
Prihvaca sve članove skupine												
Spretno posreduje ako se javi sukobi												

V = osobna procjena (učenik)

Č = procjena ostalih članova skupine

Z = zajednička procjena (procjena oko koje se slažu članovi skupine)

N = nastavnikova procjena

- 1 – ponašanje uopće nije nazočno
- 2 – ponašanje je rijetko nazočno
- 3 – ponašanje je ponekad nazočno
- 4 – ponašanje je često nazočno
- 5 – ponašanje je stalno nazočno

PROCJENA KAKVOĆE IZLAGANJA I GRUPNOG RADA

Osim ponašanja tijekom grupnog rada procjenjuje se i sposobnost izlaganja i kakvoća zajedničkoga grupnog rada. Te sastavnice grupnoga rada mogu procjenjivati svi učenici ili po jedan predstavnik iz svake skupine. Elementi koje kvalitetna izvedba treba sadržavati i svakom kriteriju se pridružiti odgovarajuća brojčana ocjena. Izlaganje se ocijeni ovisno o tomu koji kriterij je zadovoljen.

PONAŠANJE TIJEKOM GRUPNOG RADA	uopće ne	rijetko	povremeno	veći dio vremena	čitavo vrijeme
Počinje raditi na vrijeme.	1	2	3	4	5
Nastroji dovršiti zadatak.	1	2	3	4	5
Trudi se i kad zapne.					
Daje prijedloge. Aktivan je.	1	2	3	4	5
Pažljivo sluša druge.	1	2	3	4	5
Surađuje (dogovara se, prihvaca prijedloge, tolerantan)	1	2	3	4	5
Otvoreno govori o problemima u skupini	1	2	3	4	5
Obrazlaže svoje mišljenje.	1	2	3	4	5
Govori razumljivo i argumentirano	1	2	3	4	5
Neslaganja rješava na konstruktivan način.	1	2	3	4	5
Pomaže drugima.	1	2	3	4	5
Strpljiv je	1	2	3	4	5
Prihvaca sve članove skupine	1	2	3	4	5
Spretno posreduje ako se javi sukobi	1	2	3	4	5

OCJENA	KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE KAKVOĆE IZLAGANJA
5	<ul style="list-style-type: none"> - čitavo vrijeme govori tečno, gramatički pravilnim i razumljivim rečenicama - jasno objašnjava - slikovito objašnjava (koristi primjere ili slikovne ilustracije) - odgovara na sva postavljena pitanja - razumije ono o čemu govori - izlaganje je zanimljivo, vrijeme brzo prolazi
4	<ul style="list-style-type: none"> - uglavnom govori tečno, gramatički pravilnim i razumljivim rečenicama - uglavnom jasno objašnjava - odgovara na većinu postavljenih pitanja - razumije većinu onoga o čemu govori - izlaganje je većim dijelom zanimljivo
3	<ul style="list-style-type: none"> - povremeno zastajuje, govori nejasno ili gramatički nepravilno - neke stvari ostaju nejasne - u stanju je odgovoriti na većinu postavljenih pitanja - povremeno je dosadno
2	<ul style="list-style-type: none"> - veći dio vremena zastajuje, ne dovršava rečenice, čini gramatičke grješke, govori nerazumljivo - ono što objašnjava uglavnom ostaje nejasno - u stanju je odgovoriti samo na manji broj pitanja (manje od polovice) - uglavnom je dosadno
1	<ul style="list-style-type: none"> - nije izgovorio ni jednu razumljivu rečenicu - iz njegovih odgovora ništa nije jasno - ne zna odgovoriti ni na jedno pitanje

KVALITATIVNI OBLICI OPISNOG PRAĆENJA I VRJEDNOVANJA VJEROUČENIKA

Opisno praćenje vjeroučenika je sustavno bilježenje zapažanja o razvoju:

- interesa;
- motivacije;
- postignuća u usvajanju sadržaja;
- odnosa prema radu i postavljenim zadatcima;
- odnosa prema odgojnim vrijednostima.

Vladanje vjeroučenika prati se i ocjenom na temelju odnosa:

- ⊕ **-prema sebi** – točan u izvršavanju zadataka, ustrajan u radu, vrijedan i strpljiv, ostvaruje postavljene ciljeve;
- ⊕ **-prema radu** – samostalno obavlja uratke, aktivan, ima osjećaj dužnosti, odgovoran u radu, pozitivan odnos prema učenju, kreativan;
- ⊕ **-prema drugim vjeroučenicima** – pažljiv, poštuje druge, pazi na izražavanje, otvoren i susretljiv, plemenit i spremjan na pomoć, pouzdan i drži zadalu riječ, iskren i prijateljski pristupa kolegama, gradi pozitivne međuljudske odnose, zna oprostiti, suočaća s drugima;
- ⊕ **-prema učenicima i ostalim djelatnicima u školi** – uljudan, poštaje starije, pristojan u svemu, zna priskočiti u pomoć;
- ⊕ **-prema školskoj imovini** – ispravno se služi školskom imovinom, pazi na stvari, ne uništava stvari;
- ⊕ **-prema širem društvenom i prirodnom okružju** – zalaže se oko uređenja okoliša škole.

OPISNO PRAĆENJE VJEROUČENIKA PREMA ELEMENTIMA VRJEDNOVANJA U NASTAVI VJERONAUKA

ZNANJE

- Izvrsno usvojio nastavne sadržaje.
- Veoma dobro povezuje naučeno sa svakidašnjim životom.
- Učenik dublje doživljava i spoznaje otajstva i nauk Crkve.
- Učenik uspješno interpretira biblijske tekstove.
- S lakoćom usvaja i iznosi sadržaje, uspješno primjenjuje stečeno znanje.
- Usvojene nastavne sadržaje iznosi logički i s razumijevanjem.
- S lakoćom usvaja sadržaje i uspješno ih reproducira u svakom obliku rada.
- Nastavne sadržaje, posebno biblijske, izlaže s puno detalja.
- Uz više ustrajnog i samostalnog rada mogao bi postići i bolje rezultate.
- Vidljiv je napredak, potrebno je ovako nastaviti.
- Dobro poznaje osnovne biblijske sadržaje.

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE

- Učenik je veoma uspješan u interpretativnom čitanju biblijskih i drugih književno-umjetničkih tekstova.
- Istiće se u scenskom prikazivanju biblijskih tekstova.
- U usmenom izražavanju otkriva sposobnost zamišljanja, asociranja i logičkoga povezivanja sadržaja.
- Učenik je uspješan i kreativan u simboličkom izražavanju.
- Posjeduje osjetljivost i otvorenost za transcendentno.
- Učenik se uspješno likovno izražava.
- Ima lijep pisani izričaj.
- Učenik se uspješno likovno izražava.
- Veoma uspješno komunicira s raznovrsnim medijima.
- Učenik se uspješno glazbeno izražava.
- Zalaže se u različitim oblicima stvaralačkog izražavanja.

KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

- Rado pomaže drugima.
- Veoma lijepo surađuje s vjeroučenicima i vjeroučiteljem.
- Kod učenika se opaža spremnost življena po vjeri.
- Pažljivo i ljubazno se ophodi prema drugima.
- Uzornim ponašanjem veoma pozitivno djeluje na ostale učenike.
- Uzoran u ponašanju i odnosu prema drugima.
- Svoje mišljenje izražava korektno i s poštovanjem.
- Veoma lijepo surađuje s drugima.
- Otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje.
- Uvažava druge i prihvata njihove ideje.
- Kod učenika treba poticati pozitivnu verbalnu komunikaciju.